

STI 17.11. 2004
Leif Erikson, TT

”Kristus meidän puolestamme ja meissä F.G. Hedbergin mukaan”

Kirjassaan ”Kaste ja usko” (1947) Osmo Tiililä väittää että Hedberg ”on osannut yhdistää toisiinsa lutherilaisuuden kaksi päätotuutta: Kristus meidän puolestamme ja Kristus meissä” (s. 169) sekä että Hedbergille ”vierasta vanhurskautta ei edusta vain ”Kristus meidän puolestamme”, vaan myös ”Kristus meissä.” (s. 157)

Kysymyksemme: Onko näin? Jos näin on: miten Hedberg yhdistää nämä molemmat totuudet: Kristus meidän puolestamme ja meissä? Ja edelleen kysymme: Miten nämä molemmat aspektit liittyvät kysymykseen vanhurskauttamisesta? Esitelmässäni käytän kahta päälähdettä, nimittäin Hedbergin kirja ”Uskon Oppi autuuteen” (1843) sekä hänen Lähetyskirjeensä vuodelta 1869. Näiden välillä on 26 vuotta. On mielenkiintoista nähdä onko sanoma muuttunut, vai onko se pysynyt samana.

I Uskon oppi autuuteen (1843)

Syksyllä 1842 kun Hedberg toimi apulaispappina Raippaluodon saarella Vaasan edustalla hän kirjoitti kirjan ”Uskon oppi autuuteen” – ruotsiksi ”Trons lära till salighet”. Ilmeisesti Hedberg oli kerännyt aineistoa ja tehnyt muistiinpanoja kun hän toimi vankilapappina Oulussa vuosina 1840–42. Kirja on Efesolaiskirjeen ensimmäisen luvun selitystä. Sen ajan herännäisjohtajat Paavo Ruotsalaista myöten hyväksyivät ensimmäisen painoksen. Toisessa painoksessa kritiikki pietismiä vastaan oli terävämpää, ja sen johdosta Hedbergin yhteys herännäisiin katkesi pian 1840-luvulla.

Uskon oppi autuuteen -kirjassa Hedberg lainaa pitkiä otteita varsinkin Lutherin Galatalaiskirjeenselityksestä, mutta myös Kirkkopostillasta ja Roomalaiskirjeen selityksestä. Aina ei varmasti tiedetä, onko tämä nyt Hedbergin vai Lutherin tekstiä!

Hedberg korostaa kirjassaan voimakkaasti kristinuskon objektiivista puolta, toisin sanoen Kristuksen kaikkia ihmisiä koskevaa pelastustyötä ja syntisen armosta saamaa lupaa uskoa sellaisena kuin on Kristukseen ja hänen toimittamaansa sovitukseen. Kristus meidän puolestamme on vahvasti esillä kirjassa. Osmo Tiililä kutsuu Hedbergin uskoa ”jo perfekti-uskoksi” ja ”heti uskoksi.”

Kirjan lopussa Hedberg selittää, kuinka ihminen tulee osalliseksi Kristuksesta ja hänen sovitustyöstään. Silloin Hedberg käyttää mystiikan kieltä. Hän

puhuu Kristuksen asumisesta uskovassa ja Kristuksen ja uskovan välisestä yhdistymisestä.

Tässä esitelmässä käytän Uskon oppi autuuteen kuudesta painosta vuodesta 1986 lähteenä.

1. Kristus meidän puolestamme

2. Kor. 5:19–20, jossa Paavali puhuu sovituksista, on Hedbergille tärkeä raamatunkohta. Hän kirjoittaa: ”Siksi apostolit ovat sovitussaarnan julistajia ja evankeliumin suloisen sanoman saarnaajia. He ... tuovat julki koko maailmalle tämän jumalaisuuden suuren salaisuuden, että Jumala oli Kristuksessa ja on jo sovittanut maailman itsensä kanssa.” (s. 13f). Tämä jos mikään on ”jo-perfekti-usko”!

Paavali aloittaa kirjeensä efesolaisille: ”pyhille ja uskoville Jeesuksessa Kristuksessa”. Hedberg kommentoi: ”Ainut edessäsi kelpaava vanhurskautesi on vain se, että tahdot olla minulle ainokaisen Poikasi Kristuksen tähden laupias. Vaikka minä en voikaan edessäsi olla vanhurskas, Kristus on. Vaikka minä en ole pyhä, hän on.” (s. 17)

Kristuksen meno Isän tykö, josta luemme Joh. 16:10, puhuu Hedbergin mukaan Kristuksen sovituksista ja vanhurskaudesta: ”Kristittyjen vanhurskaus ja pyhyys Jumalan edessä on kuitenkin siinä, että Kristus on mennyt Isän tykö (Joh. 16:10). Se merkitsee sitä, että hän on meidän puolestamme kärsinyt ja noussut kuolleista ja niin sovittanut meidät Isän kanssa, että meillä on nyt hänen tähtensä syntien anteeksiantamus ja armo. Meillä on armo vain siksi, että Kristus on meidän edestämme mennyt Isän tykö. Meille siis lahjoitetaan ja annetaan omaksi kokonaan toisen vanhurskaus, jota emme millään teolla tai ansiollisuudella ole ansainneet, emmekä ikinä voidaan ansaita.” (s. 18f)

Hedberg jatkaa ja selittää minkälainen tämä Kristuksen vanhurskaus on: ”Sen vanhurskauden Kristus yksin on valmistanut ja täyttänyt kuolemansa ja ylösnousemisensa kautta meitä varten. Tätä taivaallista vanhurskautta me emme voi nähdä, vaan me käsitämme sen uskossa, se kun on iankaikkinen, loppumaton elämä ja yhteys siellä, missä Kristus hallitsee Isän oikealla puolella taivaallisessa elämässä. Katso, sinne hän on asettanut ja perustanut vanhurskaudemme. Siellä se on puhtaana ja aivan täydellisenä ja pysyy alati vahvana iankaikkisesti. Perkele ja helvetin portitkaan eivät voi sitä kukistaa.” (s. 19f).

Vanhurskaudemme on siis Kristus Isän oikealla puolella taivaassa. Kristus on vieras vanhurskaudemme (*iustitia aliena*) kokonaan meidän ulkopuolellamme (*extra nos*).

Yllättävää on, että kun Hedberg lainaa Room. 5:18–19 sanoja, hän ei puhu lainkaan ”yleisestä vanhurskauttamisesta”, vaikka hän olisi voinut. Sen sijaan hän puhuu siitä, kuinka me kasteen ja uskon kautta omistamme Kristuksen vanhurskauden ja pyhyiden. (s. 20).

Hedberg selittää Efesolaiskirjeen 1. lukua: ”Hän (Kristus) otti pois kaikki Jumalan ja meidän väliset esteet, nimittäin synnin, Jumalan vihan ja kirouksen.

Nämä hän sälytti päällensä ja niin sovitti meidät Isänsä kanssa. Näin me olemme myös voittaneet hänen kauttaan lapsenoikeuden, kuten apostoli edempänä sanoo.” (s. 30)

Jatkossa Hedberg puhuu niistä hengellisistä etuoikeuksista ja taivaallisista armolahjoista, jotka Jumala on antanut meille runsaasti Kristuksessa: ”Hän [Paavali] sanoo, että Jumala on jo iankaikkisuudessa valinnut meidät omikseen Kristuksessa ja ottanut meidät hänen kauttaan lapsikseen, armahtanut armossaan ja antanut kaikki synnit anteeksi.” (s. 34)

Hedberg alleviivaa usein, että Kristus on suorittanut pelastuksen ja että tämä pelastus koskee kaikkia ihmisiä. Synnit on annettu anteeksi ja otettu pois: ”Jumala on sanassaan asettanut Kristuksen eteemme ja luvannut meille hänessä koko armon ja pelastuksen... Siksi meidän on uskottava, että synnit ovat annetut meille anteeksi ja otetut pois Kristuksen kuolemassa. Sana ilmoittaa Kristuksen heränneen kuolleista meidän vanhurskaudeksemme.” (s. 39)

”Älä siis ikinä, sinä kiusattu ja synnin raskauttava sielu, lähde ilman uskoa etsimään pyhitystä, vaan lähde liikkeelle uskomalla, että sinulla on Kristuksen tähden armo ja autuus, johon Jumala on valinnut sinut ennen maailman perustamista.” (s. 43)

Hedberg puhuu Kristuksen uhrikuolemasta, kuinka Kristus on voittanut kuoleman, helvetin ja perkeleen ja ansainnut meille autuuden: ”Poika on koko lunastuksen työn jo täyttänyt, on uhrannut verensä ja henkensä ristin puussa koko maailman syntien sovitukseksi. Hän on voittanut kuoleman, helvetin ja perkeleen ja ansainnut meille iankaikkisen elämän, vanhurskauden ja iankaikkisen elämän hänen ylistettävän ylösnousemuksensa kautta. Tämä on lyhyesti evankeliumin opin sisällys.” (s. 47) ”Meillä on lunastus, apostoli sanoo, ”hänen verensä kautta.” Kenen veren kautta? Jeesuksen Kristuksen, Jumalan ainoan pojan veren kautta.” (s. 54)

Kristuksen sovitus/lunastus on täydellinen. Synnit on jo sovitettu ja anteeksi annettu: ”Sillä vain Kristuksen kalliissa lunastusveressä on voima puhdistaa meidät kaikista synneistämme. Siinä on meille jo nyt valmiina täydellinen sovitus!... Jos synnit ovat sovitetut ja anteeksi annetut, eihän niitä enää oteta huomioon, aivan kuin niitä ei enää olisi taivaissa eikä maan päällä olemassakaan... Kristuksen veren voima ei ole vielä loppunut, eikä hänen lunastuksensa ole mennyt mitättömäksi.” (s. 55f)

Evankeliumi – ilosanoma Kristuksesta – koskee kaikkia ihmisiä: ”Mutta nyt, kun aika oli täytetty, Jumala ilmoitti evankeliumin kautta tahtonsa salaisuuden, että kaikki kansat piti yhdistettävän Kristuksessa ja saatettaman sovintoon Jumalan kanssa, sillä Kristus on molemmat, sekä juutalaiset että pakanat ”yhdessä ruumiissa sovittanut” – Jumalan kanssa ristin kautta – ja julisti rauhaa teille, jotka kaukana olitte, ja niille, jotka lähellä olivat”, Ef. 2:16, 17. (s. 71)

Kun ihminen joutuu ahdistukseen hänen ainoa toivonsa on uskoa Jeesukseen Kristukseen: ”Jos sitä vastoin todella uskot evankeliumin sanan, Pyhä Henki myös kohta rohkaisee ja vahvistaa sinua, niin että tiedät varmasti ja vielä kuo-

leman kourissakin pysyt lujanaa siinä, että sinulla on taivaassa armollinen Jumala ja hyvin rakas Isä, joka ainoan Poikansa Jeesuksen Kristuksen, sinun oman Vapahtajasi ansion ja kuoleman tähden on sulasta armosta antanut anteeksi kaikki lukemattomat entiset ja nykyiset syntisi. Hän on myös tämän saman rakkaan ainoan Poikansa tähden valinnut sinut lapsekseen jo ennen maailman perustamista ja on nyt kutsunut ja lahjoillaan valaissut sinut Pyhällä Hengellään evankeliumin kautta.” (s. 105)

Usko Jumalan armoon ja Kristuksen täydelliseen lunastukseen antaa ihmiselle pelastusvarmuuden ja toivon. ”Jumala ei ole kuitenkaan kutsunut meitä haparoiden tavoittelemaan epävarmaa pelastusta oman valmistautumisen orjuudessa, vaan hän on kutsunut meidät elävään ja todelliseen pelastuksen toivoon Kristuksessa Jeesuksessa. Eihän Kristus ole turhaan kuollut ja kuolleista noussut, vaan hän on saanut aikaan täydellisen lunastuksen, saattanut ilmi elämän ja vanhurskauden ja astunut taivaaseen Isän tykö, valmistamaan sijaa uskovilleen. Tähän toivoon Jumala kutsuu meidät evankeliumissa ja tahtoo kaikkien uskovan.” (s. 118)

Huomaamme, että Hedberg usein näissä kohdissa mainitsee uskon. Uskolla otamme nimittäin vastaan Kristuksen ja hänen lunastus- ja sovitustyönsä.

2. Kristus meissä

”Ja on antanut hänet kaiken pääksi seurakunnalle, joka on hänen ruumiinsa, hänen täyteytensä, joka kaikki kaikessa täyttää.” (22b–23)

Kun Hedberg selittää nämä jakeet, hän käyttää mystiikan kieltä ja puhuu siitä, kuinka Kristus asuu uskovan sydämessä. Vaikka Paavali tässä puhuu seurakunnasta, Hedberg puhuu yksityisestä kristitystä:

”Nämä ovat peräti yleviä hengellisiä sanoja, jotka edellyttävät uskoa. Tämän mukaisesti minun, viheliäisen ihmisen on uskottava, että minäkin olen Kristuksen ruumiin jäsen ja että Kristus elää ja asuu minussa, vaikka saatana ja koko maailma ulkonaisesti, lihan puolesta vaivaa minua ja vaikka syntisenä vielä usein lankean ja erehdyn. Tosiaan näyttää mahdottomalta, että Kristus asuisi minussa. Kuitenkin tämä tässä oleva sana on totisinta totta, että uskovat ovat ”hänen ruumiinsa, hänen täyteytensä” ja että myös ”kaikki kaikissa täyttää” eli asuu uskon kautta heidän sydämissään, kuten efesolaiskirjeen kolmannen luvun 17 jakeessa on kirjoitettuna. (s. 127)

Hedbergille Kristuksen asuminen uskovan sydämessä on Pyhän Hengen lahja, joka tekee meidät iloisiksi ja rohkeiksi: ”Pyhä Henki näet tuo Kristuksen sydämeemme, opettaa siis tuntemaan hänet ja sytyttää meidät iloisiksi ja rohkeiksi uskossa Häneen. Koska siis nyt Kristus asuu sydämessäni ja hallitsee koko elämäni, en huku, vaikka uskoni onkin vielä heikko. Kristus ei näet häpeä syntisiä ja heikkoja kuten ne suuret pyhimykset, jotka kääntyvät heistä pois nokkaansa pidätellen. Siellä missä Kristus asuu, on koko täydellisyys, vaikka hänen asumapaikkaansa on vielä huono ja halpa.” (s. 127)

Elävällä uskolla Kristus asuu sydämessä: ”Näin Kristus asuu sydämessämme, emmekä me voi häntä muulla tavalla käsittää, sillä hän ei ole mikään kuollut asia, vaan elävä Jumala. Entä miten hänet sydämessä käsitetään? Ei ajatuksin, vaan elävällä uskolla. Häntä ei myöskään voida käsittää omien tekojen eikä pyhyiden perustella eikä häntä voida silmin nähdä, vaan ainoastaan uskossa pitää hänestä kiinni.” (s. 127f)

Martti Lutheria lainaten Hedberg korostaa että Kristus ja hänen vanhurskautensa kuuluvat yhteen: ”Sokeat henget valehtelevat kuitenkin Kristuksen asuvan meissä vain vaikutuksissaan. Tosin hän antaa meille vanhurskautensa, mutta on kuitenkin meidän ulkopuolellamme. Sanonpa, että tämä on kuollutta vanhurskautta. Vanhurskautta ei ole ensinkään vielä annettu, ellei Kristus itse ole siinä. Samoinhan auringon kirkkaus ja tulen hehku ovat turhaa unennäköä, jos niissä ei laisinkaan ole aurinkoa ja tulta... ”Me olemme hänen ruumiinsa jäseniä, hänen lihastansa ja hänen luistansa.” (Ef. 5:30)

Sitten Hedberg käyttää Lutherin sanat Ison galatalaiskirjeen selityksestä, jossa reformaattori kirjoittaa: ”Usko siis yhdistää minut Kristukseen likeisimmin kuin avioliitto yhdistää miehen ja naisen. Apostoli todistaa myös: ”Minä elän, en minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni.” (Gal. 2:20). Eikö tämä olekin samaa, kuin jos hän sanoisi: Kristus, johon nyt uskon, on minua hyvin lähellä, minut kokonaan yhdistynyt, hän pysyy minussa ja elää minussa. Nykyinen elämä on itse Kristus ja me molemmat, Kristus ja minä, olemme uskon kautta täysin yhtä. Ollakseni siis Jumalan edessä vanhurskas on Kristus ja minun tultava yhdistetyiksi kaikkein likeisimmällä tavalla, niin että hän eläisi minussa ja minä hänessä. Tästä seuraa, että jos erotat itsesi ja Kristuksen toisistaan, olet jo lain alla etkä eläkään Kristuksessa.” (s. 129f)

Siis: Jos Kristus, joka on vanhurskaudemme taivaassa (*extra nos/iustitia aliena*) ei asu sydämissämme olemme lain alla!

Huomaamme että Hedbergin morsiusmystiikka täällä on individualistinen. Muissa kirjoituksissa hän puhuu kyllä paljon seurakunnan ja Kristuksen välisestä suhteesta. Sen hän tekee muun muassa Lähetyskirjeessään ”Vartijan huuto” 1852.

Hedbergille on tärkeä että kristitty omistaa Kristuksen ja että Kristus asuu hänen sydämessään. Usko on Hedbergin mukaan Kristus-yhteyttä. Mutta saatana yrittää tuhota tätä yhteyttä: ”Näin hän (saatana) repii uskalluksemme irti Kristuksesta ja erottaa meidät hänestä, niin että viimein annamme niin Kristuksen kuin Isäkin olla ylhäällä taivaassa, niin kuin hän ei lainkaan olisi ja vaikuttaisi meissä, vaan jättäisi meidät kaikissa asioissa omaan varaamme. Näin saatana on jo täysin voittanut. Siksi meidän on tätä vastustaaksemme liityttävä koko uskalluksellamme Kristukseen juuri sellaisina kuin olemme, kokonaan heikkoina, syntisinä ja puutteellisina ja niin olemme jo nyt Jumalan edessä pelastetut ja vapahdetut kaikista näistä ja saavutamme viimein iankaikkisen autuuden. Näin meidän on ikään kuin lähdeittävä ulos itsestämme, heittäydyttävä arvelematta sisälle Kristuksen osallisuuteen ja yhdistyttävä häneen aivan likeisesti, hänen

omikseen. Siksihän me olemme kastetut hänen nimeensä ja sen lisäksi nauttineet hänen pyhän ehtoollisensa.” (s. 133f)

Uskon oppi autuuteen -kirjassa Hedberg puhuu aika vähän kasteesta ja ehtoollisesta. Sen sijaan hän puhuu paljon Jumalan sanan lupauksista ja kehottaa ihmisiä uskomaan ja luottamaan sanaan. Muissa kirjoissa ja kirjoituksissa Hedberg opettaa kyllä kasteesta ja ehtoollisesta.

Hedbergin mukaan Kristuksen asumisella uskovan sydämessä on sielunhoidollinen tehtävä: ”On todella suuri ja ihmeellinen armo ja kunniaa, että Kristuksen ruumiiksi ja Jumalan asuinsijaksi korotetaan tällaiset, jotka ovat vain köyhiä, murheellisia ja viheliäisiä syntisiä, jotka tuntevat itsessään ainoastaan syntiä ja kuolemaa. Sitä paisti he pelkäävät ja kauhistuvat Jumalan vihaa ajatellen, että” hän on heistä kovin kaukana, saatana taas lähellä. Juuri tällaisille on kuitenkin luvattu tämä suuri etu. Juuri tällaisten on lohdutauduttava sillä, että he ovat oikeita Kristuksen ruumiin jäseniä ja pyhän Jumalan asuinsijat, joissa hän asuu ja vaikuttaa Pyhän Henkensä kautta.” (s. 135)

”Kenen tykönä hän muutoin asuisi? ... Sen sijaan hän tyytyy asumaan ja olemaan niiden viheliäisten sydämissä, jotka kuulevat Kristuksen sanaa, myös uskovat sen ja tahtoisivat halusta olla kristittyjä, vaikka pitävätkin itseään perin saastaisina ja kelvottomina syntisinä.” (s. 135)

II Lähetyskirje (1869)

Kun Hedberg toimi pappina Pöytyällä 1850-luvun alussa, hän kirjoitti kaksi kirjettä ystävilleen, nimittäin ”Lähetyskirjeen” vuonna 1850 sekä ”Vartijan huudon” vuonna 1852. W. A. Schmidt sanoo kirjeiden miltei muistuttavan piispan paimenkirjeitä papeille ja seurakuntalaisille.

Hedbergin kolmas lähetyskirje on kirjoitettu 1869, jolloin Hedberg toimi kirkkoherrana Kemiön seurakunnassa. Se julkaistiin ensi kertaa 1948 Schmidtin Hedberg-elämäkerran ruotsinkielisen laitoksen liitteenä. Schmidt pitää lähetyskirjettä Hedbergin myöhempien vuosien jumaluusopin ja yleensäkin hänen katsomustensa tiivistelmänä.

Myös tässä lähetyskirjeessä pääpaino on alussa selkeästi Kristuksen sovitystyössä – Kristus meidän puolestamme. Pelastus on valmis koko ihmisluvulle. Jatkossa Hedberg korostaa, että Kristus ja sovitystyö on sydämellä otettava vastaan ja uskottava. Siinä yhteydessä Hedberg mainitsee armonvälineet: evankeliumin julistus, kaste ja ehtoollinen.

Lähetyskirjeen lopussa Hedberg kirjoittaa jokapäiväisestä parannuksesta eli pyhityksestä. Tämä jakso on aika iso osa koko kirjeestä. Hedbergin lähetyskirje on julkaistu suomeksi muun muassa kirjassa ”Hedbergin testamentti. Neljä kuljattavaa uskon salaisuuden etsijälle.” (1993)

1. Kristus meidän puolestamme

Lähetyskirjeen alussa Hedberg kirjoittaa ensin ihmiskunnan synnistä. Lähtökohta on Room. 5:12,14. Aadamın kautta synti tuli maailmaan, Kristuksen – toisen Aadamın – ansiosta, elämä tuli maailmaan.

Ennen kuin Hedberg selittää mitä Kristus teki meidän kaikkien puolestamme, hän opettaa kristologiaa ja sanoo, että Kristus oli ”Jumala ja ihminen samassa henkilössä,” vaikka jumaluus oli salattu ja kätkeyty, kun hän kärsi meidän sijastamme. Hedbergin mukaan Kristus ei noussut kuolleista vain Jumalana vaan samalla tosi ihmisenä. Ylösnousemuksensa jälkeen Kristus piti tärkeänä, että hänen uskovaisensa oppisivat tuntemaan hänet sellaisena, veriheimolaisenaan ja veljenään. (s. 57)

”Huomaa nyt tämän kaiken autuaalliset seuraukset!”, Hedberg lausuu, ja jatkaa: ”Ja nyt Jeesuksemme nousi haudastaan, synnin, kuoleman, perkeleen ja helvetin voittajana, mutta huomaa, ei ainoastaan Jumalana, vaan myös ihmisenä. Kas, siinä on nyt meidän vanhurskaudemme, meidän elämämme ja autuutemme! Sillä niin kuin koko inhimillinen luonto on niin langennut Aadamissa, että kaikista hänen jälkeläisistään vanhurskaimmankin, joka kantoi koko sukukuntansa yhteisen synnin, oli pakko auttamattomasti käydä kuoleman kirouksen, samoin on nyt koko tämä syntiin langennut sukukunta juuri sen kautta autettu, vanhurskautettu kaikesta synnistä, vapautettu kuolemasta ja kirouksesta. Sen kautta, että Jumala oli Kristuksessa meidän syntiemme sovittaja, meidän kuolemamme voittaja. Meidän syntimme on nyt kohdannut häntä, joka oli iankaikkinen vanhurskaus, itse Jumalan vanhurskaus. Siihenhän täytyi koko maailman synnin hukkaa ja sammua kuin kipinä mereen. ... Kas, näin ovat nyt meidän syntimme, kuolemamme ja kirouksemme tiessään! Synti on otettu pois ja sovitettu täydellisesti Jumalan ainokaisen Pojan meidän edestämme tapahtuneen kuoleman ja verenvuodatuksen kautta.” (s. 58)

Näin voimakkaita sanoja Hedberg käyttää, kun hän selittää, mitä Kristus on tehnyt kaikkien ihmisten puolesta. Kristus on taistellut saatanaa vastaan ja voittanut. Kristuksen pelastusteon ansiosta koko syntiin langennut sukukunta on vanhurskautettu!

Kun Hedberg jälleen kerran selittää kuinka tämä on mahdollista, hän palaa kristologiaan ja korostaa, että Kristus oli yksi meistä, kun hän kuoli ja nousi kuolleista: ”Mutta kuinka tällaista voidaan sanoa meistä? Huomaa taas tässä: Kristus on eläväksi tehty, kuolleista herätetty ja astunut taivaisiin, – ei vain Jumalana, vaan samalla tosi ihmisenä, yhtenä meistä, jopa vielä enempänä! Eihän hän ollut ainoastaan yksi meistä, vaan hän oli me kaikki. Hän ei ollut yksityinen ihminen vain sinänsä, niin kuin sinä ja minä olemme, vaan hän oli koko ihmisuvun toinen oikea pää, – siksi hän kantoikin meidän kaikkien synnin, kuoleman ja kirouksen aivan kuin omansa, ikään kuin hän yksin olisi ollut ainoa syntinen koko avarassa maailmassa: hän kaikissa ja kaikki hänessä.” (s. 59)

Koska Kristus oli koko ihmissuvun ”toinen pää”, Hedberg väittää, että koko sukukunta on vanhurskautettu! Jatkossa Hedberg korostaa, että tämä on tapahtunut ”Kristuksessa” ja tukee johtopäätöksensä Paavalin kirjeistä: ”Ajattelehan, kun hänet, joka sisällytti itseensä koko ihmissuvun, tehtiin eläväksi, herätettiin kuolleista ja korotettiin taivaisiin, samalla on hänessä jokainen ihminen tehty eläväksi, herätetty kuoleman vallasta ja vapautettu kirouksesta sekä asetettu taivallisiin hänen kanssaan ja hänessä. ”Sillä jos yksi on kuollut kaikkien edestä, ovat myös kaikki kuolleet.” (2. Kor. 5:14), ja jos yksi on noussut kuolleista korotettu kaikkien puolesta, niin kaikki ovat nousseet kuolleista ja korotetut hänen kanssaan. Siksi apostoli sanookin: ”Jumala on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläviksi Kristuksen kanssa.” (Ef. 2:5). Huomaa, että tämä tapahtui, kun me vielä olimme ”kuolleet rikoksiimme”, ja koskee siis koko syntiinlangukuntaa, kadotettua ihmissukua, joka omasta puolestaan oli kuoleman ja perkeleen vallassa. Halleluja!” (s. 59)

Hedbergin mukaan Kristuksen kärsimys ja kuolema oli todellinen sijaiskärsimys – meidän edestämme, meidän sijastamme: ”Onhan Kristus jo täysin omistautunut meille eli ottanut meidät hoiviinsa, niin että hän kaikessa tuli yhdeksi meistä. Ei ainoastaan meidän inhimillisen luontoomme nähden, vaan myös niin, että hänet tehtiin synniksi meidän edestämme. Hän kuoli meidän edestämme, hänet kirottiin ja tuomittiin, kadotukseen meidän edestämme, aivan kuin hän olisi ollut sinä ja minä itse. Aivan samoin hänet on myös tehty eläväksi meidän puolestamme ja meidän sijastamme, julistettu vanhurskaaksi, herätetty kuolleista ja asetettu taivallisiin, – niin että tämä kaikki on nyt myös tullut meidän osaksemme hänen kanssaan.” (s. 60).

Myös täällä Hedberg korostaa: ”Hänessä” – siis Kristuksessa!

Vaikka Hedberg niin voimakkaasti korostaa Kristusta meidän puolestamme, hän ei unohda Kristusta meissä. Näin hän jatkaa: ”Näemme siis kaikki tästä, että vaikka Herra on kyllä kuollut ja noussut kuolleista kaikkien meidän tähtemme (Room. 4:25), joka ainoa ihminen mukaan luettuna, niin että voidaan sanoa, että kaikki ovat hänen kanssaan kuolleet, kuolleista herätetyt ja vanhurskautetut, – niin se kaikki on kuitenkin otettava sydämellä vastaan ja uskottava, – niin kuin se evankeliumissa julistetaan sekä kasteessa lahjoitetaan ja pyhässä ehtoollisessa sinetöidään Kristuksen omalla ruumiilla ja verellä.” (s. 60).

2. Kristus meissä

Hedbergin mukaan Kristus meissä -aspekti liittyy kasteeseen ja uskoon: ”Jotta kuitenkin tämä kaikki sovellettaisiin meihin jokaiseen täydellisesti ja todellisesti, täytyy meidän kasteen ja uskon kautta päästä Kristukseen eli omistaa hänet itsellemme, niin kuin hän puolestaan on omistanut meidät täydellisesti itselleen. Hän meissä, ja me hänen kanssaan: niin täytyy käydä.” (s. 60)

Tämä on mahdollista, koska Kristus on keskuudessamme armonvälineissä: ”Kaikki tämä, vieläpä sama Jeesus Kristus itse, meidän edestämme kuollut ja

kuolleista noussut, on nyt kuitenkin meidän keskuudessamme. Meidän on otettava hänet vastaan, jotta yhtymyksestä tulisi molemminpuolinen ja meillä todellakin olisi osamme hänestä emmekä menettäisi sitä epäuskossa. (s. 61)

Morsiusmystiikan kieli löytyy tästäkin: ”Täytyyhän morsiamen antaa yljälle sydämellinen vastauksensa: ”tahdon”, jotta voisi syntyä aviollinen yhtymys tämän vain hetkisen kestävän elämän ajaksi. Paljoa enemmän täytyy seurakunnan antaa hänelle sydämensä uskova vastaus: ”tahdon”, että syntyisi iankaikkinen aviollinen yhtymys Kristuksen ja hänen seurakunnan välillä. Näin täytyy käydä jokaisen tosi kristityn kohdalla.” (s. 61)

Hedberg jatkaa vielä: ”Näin kalliisti ostetun morsiamen, jota taivaallinen ylkä on itse siis kosinut, – on kuitenkin myös annettavaa hänelle sydämensä suostumus, vapaa ja omaehtoinen vastauksensa: ”tahdon.” Se tapahtuu, kun hän sydämestään uskoo tähän ylkään. Koska ylkä nyt on antanut itsensä meidän omaksemme, saamme myös me ja meidän pitääkin antaa itsemme hänen omikseen, kaikkinemme, mitä hän on meille hankkinut ja lahjoittanut. Silloin liitosta, yhtymyksestä, tulee molemminpuolinen: hänestä tulee meidän ja meistä tulee hänen, hän meissä ja me hänessä. Siinä on koko autuus.” (s. 61)

Näinkin ”autuas vaihtokauppa” voidaan ilmaista!

Lähetyskirjeen loppuosassa Hedberg kirjoittaa parannuksesta ja pyhityksestä. Silloinkin Kristus meissä – tai oikeastaan Kristuksen Henki meissä – on mukana, muuten joudumme lain alle: ”Kristillinen parannus eli uudistus tapahtuu sen sijaan yksinomaan hengen kautta, nimittäin Kristuksen Hengen kautta, joka asuu uskovissa. Siksi sanotaan: ”Uudistukaa mielenne hengeltä” se on: teidän mielessänne asuvan Kristuksen Hengen kautta. (Ef. 4:23). Ja taas apostoli todistaa: ”Te ette ole lihan vallassa, vaan Hengen, jos kerran Jumalan Henki teissä asuu. Mutta jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa.” (Room. 8:9). Siksi kristillinen parannus eli uudistus ei ole mitään raskasta tai orjanomaista työtä, niin kuin oma parannus lain alaisena on. Se on sen sijaan Kristuksessa sovitun ja vapautetun sielun uuden elämän ilmaus hänessä asuvan Jeesuksen Kristuksen Hengen vaikutuksesta.” (s. 63)

Lopuksi:

1. Hedberg puhuu vanhurskauttamisesta sekä kun hän kirjoittaa Kristuksesta meidän puolestamme että kun hän kirjoittaa Kristuksesta meissä. Lähtökohta ja perusta on aina Kristuksen ristillä voittama vanhurskaus. Kristuksen ansiosta koko syntiin langennut sukukunta on vanhurskautettu kaikesta synnistä. Kristuksessa tämä on ihana todellisuus! Kristus ja hänen vanhurskautensa on myös otettava sydämellä vastaan. Tämä tapahtuu kasteessa ja uskossa. Silloin liitosta tulee molemminpuolinen: ”hänenstä tulee meidän ja meistä tulee hänen, hän meissä ja me hänessä. Siinä on koko autuus.” Uskossa Kristus on samanaikaisesti sekä meidän puolestamme (*pro nobis*) että meissä (*in nobis*).

2. Vaikka Hedberg kirjoittaa vähän eri tavalla vuosina 1843 ja 1869, sanoma on sama. Sekä vuosina 1843 että 1869 hän opettaa, kuinka Kristus on sekä meidän puolestamme että meissä.
3. Hedberg kirjoitti vuosina 1847–1851 kolmeosaisen teoksen nimeltä ”Werklärans vederläggning och Evangelii Försvar”. Kolmannen osan suomenkielisen nimi on: ”Teko-opin kumoaminen ja Evankeliumin puolustus.” Sen kirjan lopussa Hedberg toivoo että ystävyys herännäisiin voitaisiin palauttaa, mutta ”lujemmalla, ikuisesti kestäväällä perustalla, Kristus meidän puolestamme ja meissä” (”Kristus för oss och i oss”)